

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov **1/ J. B., 2/ M. B.,** proti odporcom **1/ P. H., 2/ D. H., 3/ Ing. E. G.,** všetkých zastúpených advokátkou JUDr. M. L., **o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam,** vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp.zn. 32 C 89/2004, o dovolaní odporcov 1/, 2/, 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 16. decembra 2009, sp.zn. 15 Co 106/2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 16. decembra 2009, sp.zn. 15 Co 106/2009 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava V rozsudkom zo dňa 12. februára 2009 č.k. 32C 89/04-249 určil, že navrhovatelia 1/ a 2/ sú bezpodielovými spoluvlastníkmi novovzniknutej parcely č. X. – záhrada o výmere 2 m², novovzniknutej parcely č. X. – záhrada o výmere 9 m² a novovzniknutej parcely č. X. – zastavaná plocha o výmere 5 m², odčlenených z parcely č. X. – záhrada o výmere 731 m², zapísanej na LV č. X. pre katastrálne územie Č. geometrickým plánom Ing. L. K. zo dňa 29. septembra 2006, č. plánu X., ktorý tvorí neoddeliteľnú prílohu tohto rozsudku. Vo zvyšku návrh zamietol a vyslovil, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Súd prvého stupňa vykonal v predmetnej veci rozsiahle dokazovania na základe predložených listinných dôkazov, ako aj na základe vypracovaných geometrických plánov geodetom Ing. V. P., ktorý bol zároveň vypočutý ako svedok, taktiež aj na základe vypracovaného geometrického plánu Ing. L. K., ktorý bol taktiež vypočutý ako svedok a taktiež aj svedeckými výpoveďami svedkyne M. B.,

dcéry navrhovateľov a svedkom D. L., strýkom odporcov v 2. a 3. rade. Vykonal aj znalecké dokazovanie, keď na sporné otázky týkajúce sa vlastníckej hranice k pozemkom nachádzajúcej sa v kat. území Č., medzi parcelami č. X., X. a X. a parc. č. X., X. a X. ustanovil súdneho znalca Ing. I. I., ktorý odpovedal na sporné otázky a mal na základe znaleckého dokazovania určiť priebeh vlastníckej hranice medzi uvedenými pozemkami, ďalej mal prípadné zistené rozdiely predchádzajúceho a aktuálneho stavu zapísaného v kat. operáte označiť spôsobom dostatočným pre určenie vlastníckeho práva k sporným častiam pozemkov a taktiež mal zodpovedať na otázku, či výmera vyššie špecifikovaných pozemkov zodpovedá stavu zaznamenanému v pôvodnej katastrálnej mape pri zohľadnení možných odchýlok stanovených príslušnými technickými predpismi, resp. objasniť možný vznik rozdielov vo výmerách predmetných pozemkov, s prihliadnutím na používané metódy pri ich výpočte pred a po technicko-hospodárskom meraní, ako aj uviesť ďalšie skutočnosti, ktoré z odborného hľadiska považuje znalec za dôležité oznámiť súdu v súvislosti s predmetom konania. Dospel k záveru, že návrh je dôvodný v časti vzťahujúcej sa k pozemkom nachádzajúcim sa pod súčasnou garážou a hospodárskou budovou na pozemku navrhovateľov 1/, 2/, t.j. v časti určenia vlastníckeho práva navrhovateľov 1/, 2/ k novovzniknutej parc. č. X. – záhrada o výmere 2 m², parc. č. X. – záhrada o výmere 9 m² a novovzniknutej parc. č. X. – zastavaná plocha o výmere 5 m², odčlenených od parc. č. X. – záhrada o výmere 731 m², zapísaných na LV č. X. v kat. území Č., vytvoreným geometrickým plánom Ing. L. K.. Súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľov, pokiaľ išlo o novovzniknutú parc. č. X. – zastavaná plocha o výmere 17 m², odčlenenej z parc. č. X. – zastavaná plocha o výmere 280 m², zapísanej na LV č. X. kat. územia Č. z dôvodu, že novovytvorená parcela siahajúca až po múr domu odporcov 1/, 2/, 3/ sa výrazne líši od stavu pred technicko-hospodárskym meraním zisteným znalcom, na ktoré s navrhovateľa 1/, 2/ odvolávali a od ktorého odvodzovali svoje vlastnícke právo. Mal za to, že v konaní bolo preukázané, že pôvodná hranica prebiehala cca 25 cm od tohto múru. V tejto súvislosti bolo podľa názoru súdu prvého stupňa potrebné poukázať tak na závery znalca, ako aj na odôvodnenie rozhodnutia Katastra B., zo dňa 2. júna 2003, č. X-45/03/R, podľa ktorých geometrické plány z 23. februára 1970 a z 23. januára 1974, spolu s príslušnými výkazmi plôch priamo neurčujú vlastnícku hranicu. Polohu pôvodnej hranice bolo možné odvodiť len z polohového určenia parcely na pôvodnej katastrálnej mape, k čomu došlo v rámci znaleckého dokazovania v predmetnom konaní. Skutočnosť, že navrhovateľa 1/, 2/ nemohli byť vo svojej držbe pozemku v celej šírke až

po múr susediaceho domu dobromyseľní, mal súd za preukázané tým, že tak účastníkmi, ako aj v konaní vypočutými svedkami L. a B. bol jednoznačne potvrdený existujúci neukončený odskok oplotení pri múre nehnuteľnosti na pozemku u odporcu v rozpätí od 40-70 cm, ktorá skutočnosť je zreteľná i z vyšetrovacieho náčrtu k čiastkovému protokolu č. 0 II pre kat. územie Č., zo dňa 30. júla 1981. Súd prvého stupňa uviedol, že z takéhoto stavu bolo nepochybne logicky vyvodzovať, či pôvodné oplotenie, ktoré medzi susednými pozemkami existovalo ešte pred tým, ako ho začali užívať navrhovatelia 1/, 2/, pokračovalo ďalej v predĺžení v určitej vzdialenosti pozdĺž múru pôvodnej stavby, nachádzajúcej sa na pozemku odporcov. O zarovnanie plotu navrhovateľ v I. rade podľa vlastného udania požiadal právneho predchodcu odporcov až po roku 1993, pričom však nedošlo k dohode, na základe ktorej malo dôjsť k zmene vlastníckych vzťahov. Súd prvého stupňa dospel aj k záveru, že v predmetnej veci neboli preukázané ani všetky zákonné podmienky vydržania k celej novovzniknutej parcele č. X. - zastavaná plocha o výmere 17 m², odčlenenej od parc. č. X. - zastavaná plocha o výmere 280 m², zapísané na LV č. X. kat. územie Č.. Zdôraznil, že hoci navrhovatelia 1/, 2/ prezentovali dobromyseľnosť pri užívaní predmetnej časti pozemku, súd dospel k záveru, že v danom prípade neprichádza do úvahy možnosť vydržania podľa § 134 Občianskeho zákonníka, nakoľko neexistuje právny titul, z ktorého by navrhovatelia 1/, 2/ odvodzovali svoje vlastnícke právo k predmetnému pozemku. Takýmto titulom by mohla byť kúpna zmluva na predmetnú časť pozemku, resp. rozhodnutie štátneho orgánu, pričom je však potrebné poukázať, že pred technicko-hospodárskym mapovaním pri prevode predmetných nehnuteľností do vlastníctva navrhovateľov, resp. pri pridelení do osobného užívania mohli kompetentné orgány vychádzať iba zo stavu z vtedy platnej katastrálnej mapy, podľa ktorej, ako bolo v konaní preukázané znaleckým dokazovaním, hranicu netvoril múr nehnuteľnosti stojacej na pozemku odporcov. Relevantným titulom k nadobudnutiu vlastníctva však už v žiadnom prípade nemôžu byť geometrické plány z roku 1974, na ktoré navrhovatelia 1/, 2/ v priebehu konania poukazovali. Záverom súd prvého stupňa poukázal na skutočnosť, že v danom prípade bol na základe miestneho šetrenia novým mapovaním vytvorený nový mapový operát zameraním užívacích vlastníckych hraníc a všetkých predmetov evidencie katastra. Porovnanie výsledkov obnoveného operátu s pôvodným operátom a preberanie do evidencie nehnuteľnosti sa konalo za účasti vlastníkov. Zdôraznil, že na reklamačnom konaní v obci mal každý vlastník možnosť vzniesť námietky voči výsledkom nového merania. Skutočnosť, že navrhovateľ 1/ bol v čase uskutočneného miestneho vyšetrovania pri vykonávaní technicko-hospodárskeho mapovania v kúpeľoch, je v danom prípade

irelevantná, nakoľko svojim podpisom potvrdila prítomnosť pri vyšetrowaní navrhovateľka 2/, ako spoluvlastníčka a užívateľka nehnuteľností, keď nevzniesla žiadne námietky ohľadom spornosti hraníc. Ďalej zdôraznil, že po upovedomení o vykonaní miestneho vyšetrowania manželkou, mal navrhovateľ 1/ naďalej možnosť nahliadať do vyhotoveného náčrtu a uplatniť námietky voči výsledkom nového mapovania, ktoré však nevyužil. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie navrhovateľov 1/, 2/ čo do zamietajúcej časti výroku prvostupňového rozhodnutia rozsudkom zo 16. decembra 2009 sp.zn. 15 Co 196/2009 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil a určil, že navrhovatelia 1/, 2/ sú bezpodieloví spoluvlastníci novovzniknutej parc. č. X. – zastavaná plocha o výmere 17 m², oddelenej z parc. č. X. – zastavaná plocha o výmere 280 m², zapísanej na LV č. X. kat. územie Č. tak, ako je uvedená na geometrickom pláne Ing. L. K. zo dňa 29. septembra 2006 č. plánu 41/06, úradne overeného Správou katastra P.. dňa 11. októbra 2006. Navrhovateľom 1/, 2/ nepriznal náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na to, že v zmysle § 134 Občianskeho zákonníka je základným predpokladom vydržania to, že nadobúdateľ je oprávneným držiteľom veci po celú vydržaciú dobu. Pritom držba musí byť pokojná, bez toho, aby si uplatňoval niekto iný vlastnícke právo na túto vec, pričom vydržať vlastnícke právo môže len oprávnený držiteľ, t.j. ten, kto vzhľadom na všetky okolnosti je dobromyseľný a má za to, že mu vec patrí. Tvrdenie držiteľa o tom, že mu vec patrí a že s ňou nakladá ako s vlastnou, musí byť podložené konkrétnymi okolnosťami, z ktorých sa dá usúdiť, že toto presvedčenie držiteľa bolo po celú vydržaciú dobu dôvodné. Z predložených listinných dôkazov považoval odvolací súd za nesporné, že hospodárska budova spolu s pristavanou garážou parc. č. X., ktorá je umiestnená na pozemku navrhovateľov 1/, 2/ parc. č. X., lícuje s múrom nehnuteľnosti rodinného domu odporcov parc. č. X., umiestneného na parc. č. X.. Za nesporné tiež považoval, že hranica medzi parcelou navrhovateľov parc. č. X. a parc. č. X. išla po múre predmetnej hospodárskej budovy a v jednej línii pokračovala až na parcelu parc. č. X. a išla v línii po múre rodinného domu odporcu 1/, ktorý je vedený ako nehnuteľnosť pod parc. č. X.. Až po technicko-hospodárskom mapovaní došlo k posunutiu predmetnej hranice a boli vytvorené nové parcely a to parc. č. X., X., X. z parc. č. X. a parc. č. X. z parc. č. X., taktiež bola vytvorená aj sporná parc. č. X. z parc. č. X.. Konštatoval že navrhovatelia v 1/, 2/ vybudovali plot s podmurovkou na novovytvorených parc. X., X. a X. a tento plot spolu s podmurovkou ide presne

v línii pôvodne vyznačenej hranice, to znamená, že podmurovka je podľa nového technicko-hospodárskeho mapovania umiestnená na pozemku odporcov 2/, 3/, avšak vzhľadom k tomu, že navrhovatelia 1/, 2/ boli v presvedčení, že predmetný pozemok, resp. predmetná parcela im patrí a boli dobromyseľní v jej užívaní, pretože na predmetných novovytvorených parcelách stojí aj časť hospodárskej budovy a garáže, ktorú navrhovatelia 1/, 2/ v podstate užívajú od roku 1971, súd prvého stupňa uzavrel, že v tejto časti svedčí navrhovateľom v 1. a 2. rade právo vydržania. Z vykonaného dokazovania však vyplynulo, že nový plot, ktorý bol postavený odporcom v 1. rade, bol v podstate postavený na tom istom mieste, kde bola pôvodná časť podmurovky a na tom istom mieste, kde bola pôvodná časť podmurovky vystavanej navrhovateľmi 1/, 2/ a lícuje múr domu odporcu 1/. Odvolací súd mal za to, že súd prvého stupňa nevyvodil správny právny záver zo svedeckých výpovedí svedka D. L. a svedkyne M. B.. Zo svedeckých výpovedí jednoznačne vyplýva, že navrhovatelia 1/, 2/ v podstate užívali celý priestor medzi domami, ich pozemok so susedným pozemkom bol síce oddelený plotom, ktorý začínal na rohu garáže, ale nekončil tesne pri rohu susednej nehnuteľnosti, keďže tam bol výklenok cca 50 cm, avšak aj napriek tejto skutočnosti sa navrhovatelia 1/, 2/ domnievali, že aj táto časť pozemku je ich, vzhľadom k tomu, že pozemok išiel v jednej línii s múrom garáže hospodárskej budovy a múrom rodinného domu odporcu 1/ a tiež vzhľadom k tej skutočnosti, že po tom, ako navrhovatelia 1/, 2/ prejavili záujem na vyrovnanie predmetného odskoku, odporcovia 2/, 3/ nemali výhrady a súhlasili s tým, aby navrhovatelia postavili plot nadväzujúci na roh ich stavby. Z uvedeného vyplýva, že odporcovia sa správali tak, ako keby aj táto časť predmetnej nehnuteľnosti patrila do vlastníctva navrhovateľov. Skutočnosť, že aj odporca 1/ postavil nový murovaný plot na spornej časti parc. č. X. a tento nový murovaný plot bol postavený na mieste pôvodne vytvorenej podmurovky zo strany navrhovateľov svedčí o tom, že aj on bol v presvedčení, že navrhovateľom 1/, 2/ svedčí právo vlastníctva resp. užívania predmetnej časti nehnuteľnosti. Odvolací súd preto uzavrel, že navrhovatelia 1/, 2/ sa oprávnene mohli domnievať a byť dobromyseľní, keďže užívali predmetnú hospodársku budovu, že hranica medzi ich pozemkom vedeným pod parc. č. X. a pozemkom odporcov 2/, 3/ vedeným pod parc. č. X. a pozemkom odporcu 1/ vedenom pod parc. č. X. je po múre hospodárskej budovy v priamej línii k múru rodinného domu odporcu 1/, keďže pozdĺž tejto hranice bol zo strany navrhovateľov 1/, 2/ so súhlasom odporcov vybudovaný nový plot s podmurovkou a v takomto rozsahu a v takejto šírke vlastne navrhovatelia 1/, 2/ predmetnú nehnuteľnosť po dobu viac ako 10 rokov aj užívali. O trovách prvostupňového a odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podali s poukazom na ustanovenie § 238 ods. 1 O.s.p. dovolanie odporcovia 1/, 2/, 3/, ktoré odôvodnili nesprávnym právnym posúdením veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Žiadali, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Poukazovali na tú skutočnosť, že odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia odvoláva na nesporné skutočnosti, ktoré však nespornými nie sú. Keďže plot bol vyrovnaný so súhlasom majiteľa nehnuteľnosti, neexistuje odvolacím súdom proklamovaná dobromyseľnosť navrhovateľov, ktorí do roku 2002 neužívali spornú parcelu 10 rokov. V tejto súvislosti poukázali aj na výpoveď svedka D. L., ktorá bola nesprávne interpretovaná, ako aj na stanoviská znalca Ing. B. a Ing. I.. Tvrdenia odvolacieho súdu preto považovali za zavádzajúce a sporné.

Navrhovatelia 1/, 2/ žiadali dovolanie odporcov 1/, 2/, 3/ ako nedôvodné v zmysle § 243b ods. 1 O.s.p. zamietnuť. Boli toho názoru, že odporcovia 1/, 2/, 3/ v dôvodoch dovolania iba vyjadrujú svoj nesúhlas so zisteným skutkovým stavom a jeho právnym vyhodnotením odvolacím súdom. Oni nehnuteľnosť užívali dobromyseľne a v zmysle § 130 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka v pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie odporcov 1/, 2/, 3/ je podané opodstatnene.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.).

Ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa (§ 211 ods. 2 O.s.p.).

Podľa § 122 ods. 1 O.s.p. dokazovanie vykonáva súd na pojednávaní, ak neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednávania.

Z ustanovenia § 125 O.s.p. vyplýva, že za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

V zmysle § 220 O.s.p. odvolací súd zmení rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak nie sú splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 219), ani jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

Podľa § 213 ods. 1 O.s.p. odvolací súd je viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v odsekoch 2 až 7.

Ak má odvolací súd za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám (§ 213 ods. 3 O.s.p.).

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom toho, aby odvolací súd mohol zmeniť napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak má za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a na ním založených následných právnych záverov, je opakovanie dokazovania v potrebnom rozsahu odvolacím súdom. Podmienkou zmeny rozhodnutia v takomto prípade je teda skutočnosť, že odvolací súd sám opakuje v potrebnom rozsahu dokazovanie, na základe ktorého dospeje k skutkovému stavu, odlišnému od skutkového stavu zisteného prvostupňovým súdom, tvoriacemu podklad pre rozhodnutie v danej veci.

Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že odvolací súd z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vyvodil odlišné skutkové a na ich základe aj právne závery, ako súd prvého stupňa, bez toho, aby vo veci vykonal potrebné dokazovanie (zopakovanie alebo doplnenie).

I keď z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu možno ustáliť konštatovanie, že súd prvého stupňa vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, avšak následne vec po právnej stránke nesprávne posúdil, z dôvodov zmeny jeho rozhodnutia vyplýva, že rozdielne od súdu prvého stupňa posúdil skutkový stav veci. Zo zápisnice o pojednávaní pred odvolacím súdom zo dňa 2. decembra 1009 a 16. decembra 2009 však nevyplýva, že by bol odvolací súd zopakoval alebo doplnil dokazovanie.

Dovolací súd poukazuje aj na tú skutočnosť, že podľa ustálenej súdnej praxe je potrebné rozlišovať medzi dôkazom, ktorým je len výsluch účastníka v zmysle § 131 O.s.p. a prednesom účastníka konania v prejednávanej veci. V danej veci pred odvolacím súdom došlo len k prednesom účastníkov konania a právnej zástupkyne odporcov 1/, 2/, 3/.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že ak sa odvolací súd chcel odchýliť od skutkových zistení súdu prvého stupňa na základe bezprostredne pred ním vykonaných dôkazov, mal dokazovanie v zmysle § 213 ods. 3 O.s.p. sám v potrebnom rozsahu opakovať, pokiaľ chcel ním vykonané dokazovanie vrátane výsluchov účastníkov konania a svedeckých výpovedí hodnotiť rozdielne ako súd prvého stupňa (prípadne doplniť v podstatnej rozhodujúcej časti)) a zadovážiť si tak rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p. Len takýto postup je aj v súlade so zásadou priamosti a ústnosti občianskoprávneho konania, ktoré zásady zostali zachované aj po účinnosti novely Občianskeho súdneho poriadku uskutočnenej zák.č. 384/2008 Z.z. Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za neprípustné, aby odvolací súd ku svojim odlišným skutkovým zisteniam, vedúcim k vyhoveniu návrhu, dospel iba na základe prehodnotenia dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa.

V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné uviesť, že podanie správy predsedom senátu alebo povereným členom senátu o doterajšom priebehu konania, ktorá povinnosť vyplýva odvolaciemu súdu z ustanovenia § 215 O.s.p., nie je zopakovaním dokazovania v zmysle § 122 a nasledujúcich O.s.p.

Odvolací súd si tak nežadovánil rovnocenný zákonný procesný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p., a preto sú jeho skutkové a na ne nadväzujúce právne závery zatiaľ predčasné a dovolaciemu súdu neprislúcha v súčasnom štádiu konania oprávnenie na ich hodnotenie.

Pokiaľ dovolatelia namietajú, že zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), treba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Dovolateľmi napadnutý rozsudok nebolo možné v dovolacom konaní podrobiť prieskumu z hľadiska správnosti zaujatých právnych záverov, lebo skutkové zistenia odvolacieho súdu vyplývajúce zo spisu nedávajú (vzhľadom na už spomenutú tzv. inú vadu konania) pre toto posúdenie dostatočný podklad.

Napriek uvedenej skutočnosti však dovolací súd považuje za potrebné vo všeobecnosti poukázať na to, že možnosť nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním bola opätovne zavedená do nášho právneho poriadku až novelou vykonanou zákonom č. 131/1982 Zb, účinnou od 1. apríla 1983. Rozsah subjektov vydržania bol však obmedzený (vydržanie bolo obmedzené na občanov) a rovnako bol obmedzený aj rozsah predmetov vydržania, keď nebolo možné vydržať vlastnícke právo najmä k pozemkom. Novelou Občianskeho zákonníka vykonanou zákonom č. 509/1991 Zb., účinnou od 1. januára 1992, boli tieto obmedzenia odstránené. V súvislosti s vydržaním vlastníckeho práva k pozemku predmetná novela umožnila započítanie nepretržitej držby vykonávanej aj pred 1. januárom 1992, pričom držbu nekvalifikovala odlišne v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou. Ak teda držiteľ pozemku (t.j. ten, kto s pozemkom nakladal ako s vlastným) spĺňal k 1. januáru 1992 podmienku nepretržitej držby trvajúcej po dobu desať rokov, a zároveň bol držiteľom oprávneným (t.j. bol so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu pozemok patrí), nadobudol k tomuto dňu vlastnícke právo k pozemku vydržaním.

Ustanovenie § 134 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka upravuje vydržanie ako osobitný originálny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva. Ide o nadobudnutie vlastníckeho práva na základe inej skutočnosti ustanovenej zákonom. Vydržanie vlastníckeho práva je jeho nadobudnutie v dôsledku kvalifikovanej držby veci, vykonávanej po zákonom stanovenú dobu. Funkciou vydržania je umožniť nadobudnutie vlastníctva držiteľovi, ktorý vec dlhodobo ovláda v dobrej viere, že je jej vlastníkom, pričom táto dobrá viera

(dobromyseľnosť) je podľa platnej úpravy daná „so zreteľom na všetky okolnosti“. Opakom ovládania veci držiteľom je nečinnosť vlastníka. Vydržanie tak hojí najmä vady alebo nedostatok nadobúdacieho titulu. V prípade, že zmluva je neplatná pre vadu, o ktorej nemohol nadobúdateľ pri zachovaní obvyklej opatrnosti vedieť, alebo ak tu výnimočne titul vôbec nie je a nadobúdateľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že tu titul je, stane sa nadobúdateľ veci jej oprávneným držiteľom a pri splnení ďalších podmienok ju vydrží. Účelom vydržania je uviesť do súladu dlhodobý faktický stav so stavom právnym.

Okrem spôsobilého predmetu vydržania a spôsobilého subjektu vydržania základnými predpokladmi vydržania sú oprávnená držba a nepretržitosť tejto oprávnenej držby počas celej zákonom ustanovenej doby.

V zmysle citovaných ustanovení §§ 129 ods. 1 a 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka oprávneným držiteľom je ten, kto nakladá s vecou ako s vlastnou a je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí. Dobromyseľnosť teda znamená, že držiteľ je ohľadne existencie svojho práva v omyle. Posúdenie, či držiteľ je alebo nie je dobromyseľný, treba hodnotiť vždy objektívne, a nie iba zo subjektívneho hľadiska (osobného presvedčenia) účastníka, a treba vždy brať do úvahy, či držiteľ pri bežnej (normálnej) opatrnosti, ktorú možno s ohľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemal, resp. nemohol mať po celú vydržaciú dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec patrí. O dobromyseľnosti možno hovoriť tam, kde držiteľ drží vec v omyle, že mu vec patrí a ide pritom o omyl ospravedliteľný. Ospravedliteľný je omyl, ku ktorému došlo napriek tomu, že mýliaci sa postupoval s obvyklou mierou opatrnosti, ktorú možno so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu od každého požadovať. Omyl môže byť nielen skutkový, ale aj právny. Právny omyl spočíva v neznalosti alebo v neúplnej znalosti všeobecne záväzných právnych predpisov a z toho vyplývajúceho nesprávneho posúdenia právnych dôsledkov právnych skutočností. Vzhľadom na všeobecne (aj v oblasti súkromného práva) uznanú zásadu *ignorantia iuris non excusat* (neznalosť zákona neospravedľuje), vyplývajúcu zo samej podstaty práva, právny omyl držiteľa, vychádzajúci z neznalosti jednoznačne formulovaného ustanovenia Občianskeho zákonníka platného v dobe, kedy sa držiteľ ujal držby, nie je ospravedliteľný. Len výnimočne možno takýto omyl ospravedlniť, a to v prípadoch, keď znenie zákona je nejasné a pripúšťa rôzny výklad.

Z uvedeného vyplýva, že konanie odvolacieho súdu je postihnuté inou vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). K takejto vade bol dovolací súd povinný prihliadnuť, i keď by nebola uplatnená ako dôvod prípustného dovolania (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie v zmysle ustanovenia § 243b ods.2 ,3 O.s.p.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znovu aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 1. marca 2011

JUDr. V. M a g u r a, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová